

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
HUNGARIAN NATIONAL ASSOCIATION OF LOCAL AUTHORITIES
1071 Budapest, Damjanich utca 44. III/1., 1406 Budapest 76., Pf. 50.

Google Map: TÖOSZ

Titkárság:

E-mail: toosz@toosz.hu

Telefon: +36 1 322 7407, +36 1 322 6673

Honlap: www.toosz.hu Forró-Drót szolgálat: +36 1 321 2496 Jogi ügyek +36 1 321 2497

A TÖOSZ elvárásai és kezdeményezései az önkormányzati rendszerrel kapcsolatban

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ), mint a legtöbb, a magyar önkormányzatok több mint felét tömörítő országos érdekvédelmi szövetség, továbbra is a szakszerűség és a szolidaritás elvét előtérbe helyezve kívánja céljait elérni. Célja pedig egy olyan hatékony, átlátható, méltányos, igazságos, fenntartható és kiszámítható önkormányzati rendszer működésének megteremtése Magyarországon, ami minden állampolgárnak ugyanazokat a szolgáltatásokat teszi elérhetővé, ugyanolyan színvonalon, éljen az ország bármely részén.

Feladatfinanszírozás, ASP

Magyarország költségvetési törvénye rögzíti az önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatási rendszerét. A finanszírozási rendszer egyes támogatási pontjaiban rögzített támogatás jogosultsági feladatmutatók évről-évre változatlanok. Az utóbbi négy évben – különösen a COVID-19 világjárvány 2020. évi hatásai miatt – jelentősen megváltozott gazdasági és piaci környezet jó példája annak, hogy a finanszírozási rendszer hatékonysága megkívánja, hogy a támogatási mutatók minden évben – akár módosítva – az aktuális gazdasági környezethez igazodjanak, így biztosítva a finanszírozott önkormányzatok kiterjedtségének csökkentését és kifejezésre juttatva a valódi kiadások mértékét.

Egészségügyi alapellátási, a művelődési (művelődési ház, könyvtár) közszolgáltatások, valamint az alsófokú közoktatásban résztvevők nyári napközis táborának üzemeltetése nincs finanszírozva, feladatfinanszírozásuk megoldandó feladat.

A több éve változatlan feladatfinanszírozás felülvizsgálatát, korrekcióját kérjük a Kormánytól az önkormányzati szektorban, legfőképpen a település üzemeltetés terén. Az önkormányzati szövetségek bevonásával kezdődjenek meg az Önkormányzati ASP rendszer által feldolgozott adatok felhasználásával a valós finanszírozási igényeken alapuló számítások, amely alapján mindenki számára elfogadható feladatfinanszírozási rendszer megteremtését, új elvek és a valósághoz jobban igazodó intézkedések bevezetését igényeljük.

Indokoltnak tartjuk és javasoljuk a korábban megszüntetett SZJA meghatározott részének önkormányzatoknak való átengedését, mint támogatási forma visszaállítását. E támogatási forma megszüntetése óta igazolta, hogy a jövedelemkiegyenlítés, jövedelemdifferenciálódás mechanizmusának leghatékonyabb formája lehet az önkormányzatok között a jelenlegi szolidaritási hozzájárulással szemben.

A TÖOSZ 2019 májusában kezdeményezte, hogy a gépjárműadó, mint központi (állami) adó minden forintja maradjon az azt beszedő településen és az önkormányzatnak kötelezően települési közlekedési infrastruktúra fejlesztésére kelljen azt fordítania a belterületi utak

állagmegőrzése és - javítása, a helyi tömegközlekedés finanszírozása, a közlekedésbiztonsági beruházások érdekében. A COVID-19 világjárvány okozta veszélyhelyzet idején a települési önkormányzatoktól elvonásra került a beszedett gépjárműadó átengedett része (40%-a). Hazánk 3178 települése közül közel 2300 település van, amelyen semmilyen más adóbevétel nem volt, mint a gépjárműadó. Javasoljuk, hogy a 2020. évben – és a 2021. évben a költségvetési törvény alapján továbbra is – elvont gépjárműadó átengedett részét 2022-től ismételtén kapják meg a települési önkormányzatok.

A feladatfinanszírozási rendszerben az állam azoknak a kül- és belföldi turizmussal érintett településeknek az időszakosan, idegenforgalmi szezonban megnövekedett közszolgáltatási feladatainak ellátása miatti többletkiadásait 2020-ig támogatta oly módon, hogy az idegenforgalmi adó minden egyes forintjához további egy forint állami finanszírozást adott. A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szólói törvény alapján ez az állami hozzájárulás 2021. január 1-jétől megszűnik. Kezdeményezzük ezért a 2021. évi költségvetési törvénynek az Országgyűlés őszi ülészakán történő módosítását oly módon, hogy az érintett települések a 2021. évben is megkaphassák az üdülőhelyi feladatok támogatását egy forint/idegenforgalmi adóforint fajlagos összegben.

Javasoljuk, hogy a közös önkormányzati hivatalok működésének finanszírozása a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települési önkormányzatok komplex adóerő képessége alapján történjen.

A helyi adó rendszerének átalakítása

Az állandó lakóhely szerinti települést illesse a munkaadó befizetett helyi iparűzési adójának a munkavállaló éves bérének a munkaadó egész bértömeghez viszonyított arányszáma szerint számított része. (A munkavállaló „fejkvótaként” állandó lakóhelyére hazaviszi a rá eső helyi iparűzési adót.) Ezen intézkedést kimondottan csak a cég székhelye, és telephelye járási lehatárolásán belül képzeljük el, amely így kiterjeszti az adott településen megtelepedett ipar pozitív hatásait. Minden településen a jövőben sem lesz jelentős helyi iparűzési-adó fizetésére képes potenciál, de az elosztás új rendje arányosabbá teszi a megtermelt jövedelemből való települési részesedést a közös feladatellátás érdekében. A változtatás legkevésbé a megyei jogú városoknak kedvez, viszont ezáltal megvalósul az a kormányzati cél, hogy a megyei jogú városok legyenek a motorjai az egyes térségek fejlődésének. Ráadásul a Modern Városok Program kedvezményezettjeiként a megyei jogú városok már előre hozzájutottak azokhoz a forrásokhoz, amik településfejlesztési feladataik végrehajtását évtizedekkel előrehozták úgy, hogy ezeket a forrásokat a nem megyei jogú városokban élő polgárok által előállított jövedelmekből csoportosították át részükre). A szolidaritási hozzájárulás tekintetében a helyi önkormányzatok elérték a teljesítési képességük maximumát, ezen lazítani kell.

Az elektronikus útdíj befizetéseit a helyi iparűzési adó helyett a társasági adóból lehessen levonni az érintett vállalkozásnak.

Javasoljuk a földadó bevezetését csak azon tulajdonosoknál, akik nem termelőként birtokolják az ingatlanvagyonot. Erőforrást vonnak el minden olyan településtől, amelynek nincs más gazdasági potenciálja.

Rendkívüli működési támogatások

Ne fordulhasson a Kormányhoz rendkívüli működési támogatásért olyan település, amelyik nem vonta be a településen élő magánszemélyeket és vállalkozásokat a helyi adózásba (a helyi adó kivételével párhuzamosan természetesen az adott önkormányzat joga a helyben hatályos adókedvezmények megállapítása is, azonban ez nem irányulhat a helyi adó-fizetés kijátszására).

Fejlesztési rendszer, források és azok elosztása

A TÖOSZ-tag önkormányzatok a szolidaritás és egyenlőség elvén a fejlesztési források térségi felzárkóztató, integrált területalapú elosztásának elvét várják el mind a hazai, mind a nemzetközi fejlesztési programokban. Már az előkészítési szakaszban kérjük, hogy az önkormányzati szövetségeken keresztül az önkormányzatok is részt vehessenek a 2021-2027. ciklus fejlesztési politika alapelveinek kialakításában. A pályázati felhívások, valamint a nagy ellátórendszerek térségi fejlesztése elengedhetetlen lesz a következő pár évben egy komplex stratégia mentén.

Egyre több figyelem hárul a fejlesztések fenntarthatóságának kérdésére. A teljes államháztartás, és benne a helyi önkormányzatok számára óriási fenntartási, finanszírozási terhek jelenhetnek meg akár a közeljövőben a szakszerű, ám kevésbé fenntartható fejlesztések kapcsán. Közös érdek a széleskörű és körültekintő fejlesztési tervezés. A mostani európai uniós fejlesztési ciklus terveinek áttekintését, kiigazítását és áttervezését sürgetjük, hiszen a fejlesztések kivitelezése számos problémával, akadállyal küzd. A TÖOSZ-tag önkormányzatok nyitottak az együttműködésre. Ezért kérjük, hogy a fejlesztési rendszer irányítói, szereplői is legyenek kooperatívak és legfőképpen gyorsak. Ezzel egyetemben a kivitelezői kapacitások figyelembe vétele elsődleges szempont kell, hogy maradjon.

Norvég Alap

A fejlesztési források közül kiemeljük az EGT és Norvég Alap mielőbbi elindításának igényét, hiszen számos települési önkormányzat számít e fontos programra a gazdasági és társadalmi felzárkózás érdekében: olyan programok valósulhatnak meg, amelyekre nincs sem hazai, sem uniós program (pl. Közép-Magyarországi régió önkormányzatai). Szövetségünk fejlődésének fontos része volt a Norvég Alap támogatása és norvég testvérszervezetünk együttműködése. Ezek az EGT mechanizmusok olyan lehetőségeket adtak az önkormányzati szektornak, amelyeket hazai forrásból nem ehetett biztosítani. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy az érintett országok közül már csak Magyarország nem írta alá a Norvég Alappal az új megállapodást. Ezért szorgalmazzuk a települési önkormányzatok fejlődése, kapacitásépítése szempontjából is fontos program vonatkozásában a Kormány és a Norvég Alap közötti eredményes tárgyalások lefolytatását és az új megállapodás aláírását.

Magyar Falu Program – Magyar Kisvárosi Program

A TÖOSZ számára továbbra is kiemelt prioritás a Magyar Falu Program. Ugyanakkor a fenti alapelvek mentén javasoljuk pontos, széleskörű módon a program minimum középtávú megtervezését. A TÖOSZ továbbra is nyitott és elkötelezett a közös munka iránt a programirányítóval. Kezdeményezzük, hogy a kisvárosok fejlesztésének átfogó tervezése is

kapcsolódjon a fenti munkához, hiszen számos szempontból a kisvárosok fejlesztése háttérbe szorult a Modern Városok Program és a Magyar Falu Program mellett. Ezért fontosnak tartjuk 2020-2024-ben az 5.000-20.000 fő lakosságú településekre a kormányzat részéről a Magyar Kisvárosi Program kidolgozását és elindítását az uniós fejlesztéseken belül. A TÖOSZ – a Magyar Falu Program mintájára – nyitott és elkötelezett a közös munka iránt a kormányzattal, és 2020 őszén javaslatcsomagot dolgoz ki és ad át a Kormány részére.

Képzések, kapacitásépítés

A TÖOSZ a Belügyminisztériummal, a Norvég Önkormányzati Szövetséggel és számos kitűnő partnereinek közreműködésével adaptálta, kipróbálta, továbbfejlesztette és nagy sikerrel végre is hajtotta számos önkormányzat részvételével a Képviselő-testületi Képzést az elmúlt két alkalommal az önkormányzati választásokat követően. Képzési programunk modern e-learning modullal rendelkező, ugyanakkor gyakorlatorientált és bizonyítottan hasznos a képzési konstrukció, amelyet szívesen ajánlunk további együttműködés keretében a Kormány számára: mindannyiunk közös érdeke, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testületeinek tagjai ne csupán alapos tudással és naprakész információval, hanem együttműködési készségekkel, nyitottsággal és megfelelő demokratikus szemlélettel végezzék önkormányzati képviselői munkájukat. Az önkormányzati tisztségviselők képzésére ajánljuk Polgármester Akadémiánkat, amely 2009 óta számos programmal működik. Bármely kapacitásépítési és tudásprogramunk mindenkor nyitott a kormányzati szereplők, szakmai szervezetek, társ-szövetségek és civil szervezetek előtt az együttműködés terén.

Polgármesterek

A demokrácia alappillérei a helyi önkormányzatok. Az adott önkormányzat sikerét nagyban befolyásolja a polgármester személye. Az jó, hogy a polgármesteri tisztség betöltése nincs iskolai végzettséghez kötve. Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a polgármesterség – ha jól csinálják – még a szakmánál is több – hivatás! Mindezért fontosnak tartjuk a polgármesterek felkészítő képzését, és kezdeményezzük az általunk alapított Polgármester Akadémiával való kormányzati együttműködést. Javasoljuk, hogy a település és az ország érdekében legyen arra lehetőség, hogy vezetői, közigazgatási, jogi és egyéb, a feladat ellátásához szükséges ismereteket az új polgármesterek megszerezhessék, az újraválasztott a polgármesterek bővíthessék, ahogy erre több európai országban van lehetőség.

A polgármesterek díjazása szintén kiemelt fontosságú kérdés, hiszen nagy a felelősségük a településük vezetésében. Javasoljuk, hogy a polgármesteri díjazás (illetmény, tiszteletdíj) a felelősségük mértékéhez, a tudásukhoz és a tapasztalatukhoz igazodjon, mert ezek azok a tényezők, amelyek leginkább befolyásolják egy település sikerességét. Konkrét javaslatunk, hogy a polgármesteri díjazás megállapításánál lehessen figyelembe venni az iskolai végzettséget a tisztségben eltöltött ciklusok számát és az adott település költségvetésének nagyságát. A település lakosság száma nem feltétlen mércéje a feladatok számának és nagyságának.

A TÖOSZ indokoltnak tartja a közszolgálati járadék intézményének újbóli bevezetését a 2019-2024-es önkormányzati választási ciklusban. Annak a megválasztott polgármesternek, akinek a 2024-2029-es választási ciklusban 2 éve lenne hátra az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig és 4 választási ciklussal, legalább 15 év foglalkoztatási jogviszonyban betöltött – főállású –

polgármesteri, alpolgármesteri tisztséggel rendelkezik, valamint nem akar a polgármesteri, alpolgármesteri tisztségért újra indulni a 2024. évi általános önkormányzati választásokon, az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig (nyugdíjba vonulásáig) az állam finanszírozza meg az előrehozott nyugdíjellátását.

Önkormányzatok, mint munkáltatók

Elvárjuk, hogy az önkormányzati köztisztviselők bérezése azonos mértékű legyen a kormányzati tisztviselők bérezésével. Az önkormányzati köztisztviselők ugyanúgy közszolgálatot látnak el, mint a kormányzati tisztviselők. Feladatuk nehezebb is, mivel a kisebb hivatalokban egy-egy ügyintéző több feladatot, esetleg több szakterületet lát el, hiszen az önkormányzatok számára megállapított, finanszírozott létszámkeret igen szűkre szabott. Elkötelezett, hozzáértő és szakmáját magas szinten űző szakemberek nélkül egyetlen önkormányzati rendszer sem működhet megfelelően, legyen az a legmodernebb, legigazságosabb és leginkább demokratikus, a szubszidiaritás követendő példája. Az önkormányzati köztisztviselők bérének azonnali rendezésére égető szükség van, önkormányzataink egyik legnagyobb kihívása a megfelelő munkaerő hiánya, a fokozott munkateher és a piaci szereplőkkel versenyképtelen illetményrendszer miatti munkaerő- elvándorlás, a távozó köztisztviselők megfelelő szakértelemmel rendelkező új munkatársakkal történő helyettesítésének megoldása.

A kezdeményezéseket egyhangú szavazással elfogadta a TÖOSZ 2020. szeptember 11-én megtartott Küldöttgyűlése.

Felsőlajos, 2020. szeptember 11.

Schmidt Jenő
elnök

Dr. Gyergyák Ferenc
TÖOSZ főtitkár